

Nieuwsbrief Kerken met Stip januari 2020

Inleiding

Hierbij onze 1^e nieuwsbrief in 2020.

We geven een overzicht van activiteiten die geweest zijn en plannen voor de toekomst.

In het bijzonder vragen we uw aandacht voor onze jaarlijkse Ontmoetingsdag op 4 april in Leerdam.

Bezoek aan Paul Oskamp met Kans Inspiratieprijs

Begin juli 2019 won Kerken met Stip de Kans Inspiratieprijs 2019. Dat was een geweldige bemoediging voor de kerken en de vrijwilligers, het bestuur en de diaconaal pastor, die hun tijd en energie geven voor het belangrijke werk van Kerken met Stip. De prijs bevatte o.a. een wisselbeeld van de Heilige Christoffel, de middeleeuwse beschermheilige van zwervers en daklozen.

We vonden het mooi om het beeld, voordat het een reis zou maken naar verschillende Kerken met Stip, eerst aan Paul Oskamp, geestelijk vader en pionier van Kerken met Stip, te tonen. Paul woont in een woonzorgcentrum waar bestuurslid Connie Karsten op vrijwillige basis werkzaam is. Zij kon het bezoek regelen en samen met voorzitter Jan Eerbeek vond het bezoek plaats. Paul was zeer verrast toen we op bezoek kwamen en hij zei dat hij zich vereerd voelde dat hij als oprichter het beeld als eerste te zien kreeg.

Jan vertelde aan de hand van verschillende voorbeelden hoeveel Paul betekend heeft voor het justitiepastaat. Ook vertelde hij over een Afrikaanse theologiestudent die het boek 'Overleven achter steen en staal' gebruikte bij zijn masterthesis. Paul was geroerd en hij zei dat hij zich nog steeds met het werk verbonden voelt en dat hij dat werk ook mist. Aan het einde van het bezoek nam Paul het initiatief en bad voor het werk van Kerken met Stip tot God die door zijn Heilige Geest de inspirator is en nabij is in het werk dat wordt gedaan.

Zo kijken we dankbaar terug op een inspirerend bezoek aan Paul Oskamp die zoveel jaren het werk van het justitiepastaat en de nazorg in de kerken aan de orde heeft gesteld en gestimuleerd. (Bijdrage van Connie Karsten en Jan Eerbeek)

Aankondiging Ontmoetingsdag 4 april 2020

De ontmoetingsdag 2020 zal worden gehouden op zaterdag 4 april 2020 in Leerdam, Nederlands Gereformeerde Kerk, Hoogstraat 80. Deze dag willen we weer een inspirerend programma aanbieden. Thema is of de kerkgemeenschap en het pastoraat een bijdrage kunnen leveren bij een weg naar verzoening tussen daders en slachtoffers en de samenleving en waaruit die bijdrage zou kunnen bestaan.

Meer informatie volgt nog.

Noteer deze dag alvast in uw agenda: **zaterdag 04 april 2020 van 10.30 – 14.30 uur.**

Van de diaconaal pastor / coördinator

Op de Ontmoetingsdag 2018 heeft onze ambassadeur Ramon Ramdas in een workshop verteld over zijn leven. Hoe hij met vallen en opstaan steeds weer zijn verslaving aan kon pakken. Ramon vertelt graag over de waarde van de vrijwilligers die hem elke keer weer een nieuwe kans boden en bieden. Ramon heeft een mooie vaste plek gekregen bij Het Passion in Hummelo. Het gaat goed met Ramon omdat hij de begeleiding krijgt die bij hem past. Afgelopen december was er een feestelijke opening van het nieuwe complex voor bewoners die langdurig kunnen wonen in Het Passion. Op de foto's hieronder kunt u de opening zien en Ramon die als eerste een huisje mag betrekken.

Niet alleen Ramon wordt door Kerken met Stip geholpen.

Afgelopen jaar hebben we een mevrouw kunnen helpen met een nieuwe deur voor haar schuurtje. De vrouw was zelf niet in staat om de juiste mensen te vinden die dit voor haar konden doen. Kerken met Stip vond iemand die haar hierbij wilde helpen.

Of de man die geen woning meer had en met hulp van vrijwilligers van Kerken met Stip weer in een huisje kon gaan wonen. Hij was een tijd dakloos en had hulp nodig om weer ritme in zijn leven te krijgen. Met hulp van een vrijwilliger komt er steeds meer structuur in zijn leven. Ik denk ook aan de vrouw waarvan de man in de gevangenis zit. Zij krijgt wekelijks bezoek van een vrijwilligster. De vrouw is blij dat er iemand is van de kerk die naar haar wil luisteren, met haar wil bidden en die meeleeft als zorgen heeft over de toekomst.

Dit is maar een kleine greep uit al het werk dat wordt gedaan door de vele vrijwilligers van Kerken met Stip.

We hebben u uitgebreid geïnformeerd over de prijs die we hebben gewonnen dankzij uw stem.

Na het ontvangen van de Kans Inspiratieprijs was er een interview met Leo Fijen voor het programma 'Geloofsgesprek' van de KRO/NCRV.

In dit gesprek kwam de vraag aan de orde welke droom Kerken met Stip heeft.

Hendrine heeft toen haar 'droom' verteld en dat is dat er een bus/camper komt.

Het bestuur heeft Hendrine gevraagd hoe die 'droom' er dan uit ziet en dat verteld zij hier.

In het kort gezegd is het doel van dit plan is om de Geestelijke Verzorging die in detentie is begonnen na detentie voort te zetten.

Dit kan helpen om ex-gedetineerden, naast alle zorgen die er zijn om een nieuwe start te maken, een plek en moment bieden om de zorgen even te vergeten.

Als iemand zijn zorgen vergeet doorbreek je heel even de situatie en kan daar weer hoop uit gehaald worden. Naast de hoop is het ook een belangrijk element dat iemand zich gewaardeerd voelt.

In de gevangenis wordt veel gebruik gemaakt van de kerkdiensten die aangeboden worden door de Geestelijke Verzorging.

Kerken met Stip is een eenvoudige vereniging met ca. 65 aangesloten kerken die mensen een geestelijk dag boven hun hoofd wil geven. Kerken met Stip is daarmee een verlengstuk van de Protestantse en Rooms Katholieke Geestelijke Verzorging buiten de gevangenis. Om de bereikbaarheid te vergroten van Kerken met Stip als vereniging is het goed om een mobiele plek te hebben.

Hierbij kan worden gedacht aan een kleine bus (of camper) die ingericht wordt als ruimte om met elkaar in gesprek te gaan maar ook met een klein groepje gelegenheid te geven voor groepsgesprekken en mogelijk om een (creatieve) activiteit te houden.

(denk hierbij aan het initiatief van de Proatbus in Groningen, zie plaatje of de Soepbus in omgeving van Roermond)

Vaak zien we dat de stap van de 'bajeskerk' naar de kerk 'buiten' nog een erg grote stap is. Door de vrijwilligers en ex-gedetineerden uit te nodigen in de bus kan er een tussenstap worden gecreëerd.

En zoals Leo Fijen het zij: 'hen bevestigen in hun mens-zijn en ze een veilige plaats aanbieden'.

Samenvattend willen we met de bus:

1. Werken aan bekendheid KmS
2. Gesprekken in PI voortgang geven voor ex-gedetineerden. Als extra tussenstap om de KmS en ex-gedetineerden beter te laten integreren
3. Vrijwilligers stimuleren en steunen in hun werk.

Tot slot:

In oktober werd het 70 jarig jubileum gevierd van het justitiepastoraat. Kerken met Stip heeft daar een korte toespraak gehouden. De toespraak is bijgevoegd als aparte bijlage.

Workshop misdaadcongres

Op 14 november 2019 heeft Kerken met Stip een workshop verzorgd op het misdaadcongres aan de Universiteit van Tilburg. De workshop werd verzorgd door dr. Reijer de Vries en Hendrine Verkade.

Het thema van de workshop was: 'Welke religie/kerk is voor (ex)gedetineerden eigenlijk interessant?'

Er is een groot aanbod van organisaties uit verschillende kerken. Hoe kunnen we nu de juiste aansluiting vinden en vraag en aanbod bij elkaar brengen.

Aan de hand van een casus van Kerken met Stip bespreken we een aantal vragen.

- **Is een kerk Inclusief?** Zien zij de ex-gedetineerde staan? Is er een divers aanbod om in te kunnen gaan op de problematiek van de ex-gedetineerden? Wat is de houding en taal van de kerken?
- **Op welke manier speelt spiritualiteit in een kerk?** Hierbij komen dingen aan de orde over de invulling van kerkdienst: narratief, gevoel, liederen & muziek. Zijn genoemde punten iets dat alleen op zondag te vinden is of kan men daar ook doordeweeks mee terecht bij een kerk? Is er ruimte om de religieuze beleving te delen met de mensen die zich willen aansluiten bij de kerk of daar een tijdelijk onderdak zoeken?
- **Is een kerkgemeenschap een lerende gemeenschap?**
In de opvang is het goed om na te denken of er bereidheid is om gemeenschap te zijn mét de (ex-) gevangenen. Kunnen zij binnen de gemeenschap participeren en wil de kerk een netwerk zijn in de nazorg die nodig is om weer te re-integreren in de samenleving.

Dit is zomaar een kleine greep uit datgene wat besproken is in de workshop.

Hoe word je KmS?

Die vraag krijgen we met regelmaat. Als bestaande Stipkerk is het goed om te weten hoe de huidige procedure is zodat u deze informatie kunt delen met kerken die ook belangstelling hebben om Kerk met Stip te worden.

Om te beginnen is het belangrijk dat er een aantal mensen in de kerk het werk van Kerken met Stip wil dragen.

Daarnaast is het nodig dat de kerkenraad, oudstenraad en parochiebestuur dit werk ondersteund.

Bij dit voortraject is het goed de gemeenteleden in de kerk op de hoogte te brengen. Dit kan besproken worden op een gemeenteavond of op een manier passend bij de kerk. Op een gemeenteavond kan het bestuur van Kerken met Stip uitleg komen geven en vragen beantwoorden die er leven onder de leden.

Kerken met Stip heeft een Aansluitingsovereenkomst voor de kerken.

Als een kerk besloten heeft om Kerk met Stip te worden dan wordt in een feestelijke dienst of bijeenkomst aandacht besteed aan deze stap. De Aansluitingsovereenkomst wordt getekend en een bordje op de gevel van de kerk gemonteerd.

Dit alles gebeurt in nauw overleg met het bestuur en diaconaal pastor.

Wilt u meer weten dan kan u inlichtingen vragen aan Hendrine Verkade (zie voor gegevens onderaan deze nieuwsbrief).

Wisselingen bestuur van Kerken met Stip.

Op de Ontmoetingsdag zullen we afscheid nemen van Ryan van Eijck (hoofdaalmoezenier justitiepastoor). Ryan was tot voor kort onze contactpersoon en adviseur vanuit het justitiepastoraat. Ryan blijft werkzaam als hoofdaalmoezenier. De contacten zullen daarom zeker blijven. Fons Flierman (adjunct RK justitiepastoraat) heeft de taak van Ryan bij Kerken met Stip overgenomen.

Fons Flierman stelt zich voor:

Inmiddels is het ruim 30 jaar dat ik als pastoraal werker namens de rk-kerk in het justitiepastoraat werk. Begonnen in de oude jeugdgevangenis in Zutphen, heb ik in de koepel in Arnhem gewerkt, in de vreemdelingenbewaring voor vrouwen in Zwolle en de mannen- en vrouwengevangenis in Zwolle, in Doetinchem, in de Pompekliniek, weer in Zutphen en nu nog één dag ik de week in PI Grave. Sinds de zomer van 2019 ben ik adjunct-hoofdaalmoezenier en hoop ik binnen de Dienst Geestelijke Verzorging onder meer bij te dragen aan de beleidsontwikkeling van de geestelijke verzorging bij justitie. Daarbij put ik uit mijn ervaringen als pastor en maak ik ook gebruik van de opbrengsten van mijn proefschrift uit 2012 getiteld 'Geestelijke verzorging in het werkveld van justitie'. Een van die uitkomsten was dat de relatie van het justitiepastoraat met de kerken voor het pastoraat heel belangrijk is, voor kerken, voor de pastores zelf en voor het pastoraat rond de in- en de nazorg van (ex-)gedetineerden. De oriëntatie op herstelgericht pastoraat en op nazorg moet in de gevangenis beginnen, zo weten we inmiddels ook bij ministerie. Als dat niet gebeurt missen gedetineerden de lange aanloop die voor een succesvolle sprong terug de vrije en oh zo gevaarlijke maatschappij in noodzakelijk is. Kerk met Stip steken een hand uit en nodigen ex-gedetineerden uit om binnen te komen, om

kennis te maken, om contact te maken met mensen die wellicht het verschil kunnen maken tussen terugval en thuiskomen. Dit is het ideaal - in de praktijk zijn er veel hobbels te nemen. Maar zonder mensen die erin geloven dat het mogelijk is gaat het niet.

Afscheid van Hub Vossen.

Eind 2019 kregen de aalmoezeniers van de Dienst kerk & Samenleving te horen dat hun functie vervalt, als gevolg van een reorganisatie in het bisdom Roermond.

Ook voor Hub Vossen heeft dit gevolgen gekregen.

De aalmoezeniers zijn op vele plekken in Limburg aanwezig. Zij dragen een steentje bij om de sociale cohesie te bevorderen daarmee het sociale gezicht van de kerk.

Er wordt in Limburg zelf ook een afscheid georganiseerd. Dat wordt gedaan met een slotsymposium op vrijdag 14 februari om samen met u, op een passende manier afscheid te nemen van de aalmoezeniers en stil te staan bij hun betekenis voor de Limburgse samenleving in de afgelopen 118 jaar.

Als gastspreker geeft prof. Dr. Erik Borgman zijn visie op het thema van deze dag: Diaconie, een meerwaarde voor kerk en samenleving.

Heb je belangstelling om daarbij te zijn dan kan aanmelden kan TOT 31 januari 2020: info@dienstkerkensamenleving.nl of per post: DKS, p.a. van Goghstraat 3, 6165VG Geleen steeds o.v.v. naam, organisatie, e-mailgegevens

Locatie: Congrescentrum Het Forum Elmpeterweg 50 6042 KL Roermond Het Forum is bereikbaar via de A73 en N280. Parkeren is gratis.

Vrijwilligerstraining

Ook dit jaar willen we jullie als vrijwilligers de gelegenheid geven om een training te volgen.

We bieden, bij voldoende deelnemers een training aan ter plaatse.

Onderwerp van trainingen willen we zoveel mogelijk laten aansluiten bij de eigen context van de kerk.

Voorbeelden van onderwerpen waarop getraind kan worden:

- Hoever kun je gaan in het contact met een ex-gedetineerde. Wat kun je wel en niet doen?
- Hoe kan de kerk zelf actief in contact komen met de doelgroep van KmS.
- Wat is de eigen betekenis van de vrijwilliger naast de professional.

Voor vragen over bovenstaande onderwerpen kunt u terecht bij:

Hendrine Verkade: kerken.met.stip@gmail.com of 06-13552954